Lietas arhīva Nr. CA-0684-22/6
ECLI:LV:RAT:2022:0407.C30764420.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2022.gada 7.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Dz.Zvaigznekalna-Žagare,
tiesnesis A.Dundurs,
tiesnese S.Krūmiņa,

izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopības prasībā pret SIA "Latvijas Namsaimnieks" par naudas piedziņu, sakarā ar SIA "Latvijas Namsaimnieks" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 1.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 23.novembrī dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopība, kuras vārdā rīkojas pilnvarotais pārstāvis SIA "Kārtīgais", Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā cēla prasību pret SIA "Latvijas Namsaimnieks", kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1779.pantu, lūdza piedzīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzību 2 922,15 EUR; noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas līdz sprieduma izpildei.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka, pamatojoties uz pārvaldīšanas līgumu, atbildētājai uzdots pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju /adrese /kas sadalīta 38 dzīvokļu īpašumos.

[1.2] 2015.gada 8.decembrī notika dzīvojamās mājas iedzīvotāju kopsapulce, kurā nolemts: 1) uzticēt atbildētājai veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi, iekļaujot tajā divus ieejas vārtiņus un divviru vārtus automašīnu brauktuvei, 2) saskaņot projektu būvvaldē, 3) veikt cenu aptauju, 4) saņemtos piedāvājumus izvērtēt kopā ar dzīvojamās mājas 22. un 31. dzīvokļu īpašniekiem; 5) pēc minētajām darbībām veikt dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku aptauju par žoga uzstādīšanu.

2016.gada 15.aprīlī atbildētāja un SIA "ARTEMI" noslēdza līgumu Nr.6/2015 par teritorijas norobežojoša žoga izbūves būvprojekta izstrādi, kurā SIA "ARTEMI" apņēmās veikt būvprojekta "Teritorijas norobežojoša žoga izbūve /adrese/" izstrādi un saskaņošanu Rīgas būvvaldē par samaksu 1 452 EUR, kas vēlāk palielināta līdz 2 522,85 EUR.

2017.gada 10.oktobrī atbildētāja samaksāja SIA "ARTEMI" 2 522,85 EUR, kaut prasītāja par to nebija lēmusi un Rīgas būvvalde projektu nesaskaņoja. 2016.gada 12.augustā atbildētāja SIA "Ģeodēzijas serviss" samaksāja 399,30 EUR, pamatojumā norādot: "Topogrāfiskā uzmērīšana un topogrāfiskā plāna sastādīšana /adrese / teritorijas apžogojuma projektam".

[1.3] 2019.gada 17.martā prasītāja nolēma izbeigt līgumiskās attiecības ar atbildētāju un noslēgt apsaimniekošanas līgumu ar SIA "Kārtīgais".

Bez prasītājas balsojuma (lēmuma), noslēdzot līgumu par būvprojekta izstrādi un no prasītājas līdzekļiem (uzkrājumu fonda) samaksājot SIA "ARTEMI" 2 522,85 EUR par projektu, kas nav saskaņots būvvaldē (nav izdota būvatļauja), un samaksājot SIA "Ģeodēzijas serviss" 399,30 EUR, atbildētāja pārsniedza savas pilnvaras jeb rīkojās prettiesiski, nodarot prasītājai zaudējumus 2 922,15 EUR.

[2] 2020.gada 12.decembrī tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros tā prasību neatzīst, norādot šādus iebildumus.

[2.1] Atbildētāja dzīvojamo māju /adrese / pārvaldīja līdz 2019.gada 1.maijam. Pārvaldīšanas tiesības atbildētāja ieguva SIA "L-Namsaimnieks" reorganizācijas procesā.

2015.gada 8.decembra kopsapulci atbildētāja neorganizēja un nav noskaidroti iemesli par prasībā norādīto, jo tā laika SIA "L-Namsaimnieks" valde /pers. E/ personā nav nodevusi ar prasību saistītos dokumentus un uzņēmumā nestrādā neviens no reorganizētā uzņēmuma darbiniekiem vai valdes.

[2.2] Prasību cēlusi dzīvojamās mājas /adrese /dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotā persona SIA "Kārtīgais", kurai šādas tiesības nav deleģētas, jo prasībai nav pievienots dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums par prasības celšanu pret atbildētāju un šāda pilnvarojumu došanu SIA "Kārtīgais".

[2.3] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta pirmās daļas 2.punktu, atbildētāja lūdz tiesu izbeigt tiesvedību lietā.

[3] 2021.gada 11.februārī tiesā saņemta prasītājas atsauksme par atbildētājas paskaidrojumiem. Reorganizācijā pievienojot SIA "L-Namsaimnieks", atbildētājai bija pienākums iepazīties ar tās dokumentiem. Ja dokumenti tiešām nav nodoti, atbildētāja var celt pretenzijas pret SIA "L-Namsaimnieks" bijušo valdi.

[3.1] SIA "Kārtīgais" tiesības celt prasību ietvertas 2019.gada 10.aprīļa dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma 3.1.3.punktā "Pārvaldniekam ir šādas tiesības: pārstāvēt pašam vai pilnvarot kādu citu personu pārstāvēt Dzīvokļu īpašnieku tiesības un likumiskās intereses tiesās, valsts un pašvaldību institūcijās, komercsabiedrībās."

Dzīvokļu īpašuma likuma 16.panta pirmajā daļā paredzēts, ka dzīvokļu īpašnieku kopība, noslēdzot attiecīgu līgumu, var pilnvarot citu personu izlemt kopības kompetencē esošu jautājumu, izņemot šā panta otrajā daļā minētos. Panta otrajā daļā nav paredzēts izņēmums - vērsties un pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku kopību tiesā - tāpēc pilnvarojums ir tiesīgi iekļauts apsaimniekošanas līgumā.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 1.decembra spriedumu prasība apmierināta, no SIA "Latvijas Namsaimnieks" dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopības labā piedzīti zaudējumi 2 922,15 EUR un tiesas izdevumi - valsts nodeva 351,53 EUR un ar lietas

izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 EUR; prasītājai noteiktas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piedzītās, bet nesamaksātās summas. Spriedumā ietverts šāds pamatojums.

[4.1] Pamatojoties uz pārvaldīšanas līgumu, prasītāja dzīvojamo māju /adrese / uzdeva pārvaldīt un apsaimniekot SIA "Latvijas namsaimnieks", kas 2017.gada 21.augustā reorganizācijas ceļā pievienota atbildētājai. Saskaņā ar Komerclikuma 351.panta pirmo daļu iegūstošā sabiedrība atbild par visām pievienojamās sabiedrības saistībām.

[4.2] 2015.gada 8.decembrī dzīvojamās mājas /adrese /dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nolēma veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi un saskaņošanu būvvaldē, un dzīvokļu īpašnieku aptauju par žoga uzstādīšanu.

2016.gada 15.aprīlī SIA "Latvijas namsaimnieks" kā pasūtītājs un SIA "ARTEMI" kā izpildītājs noslēdza līgumu Nr.6/2015 par teritorijas norobežojoša žoga izbūves būvprojekta izstrādi /adrese/, kas vēlāk grozīts, nosakot, ka līguma darbu summa ir 2 522,85 EUR, bet izpildes termiņš līdz 2017.gada 15.maijam.

2019.gada 17.martā dzīvojamās mājas /adrese /dzīvokļu īpašnieku kopsapulce nolēma izbeigt līgumu ar atbildētāju un no 2019.gada 1.maija noslēgt apsaimniekošanas līgumu ar SIA "Kārtīgais".

[4.3] 2019.gada 10.aprīlī starp prasītāju un SIA "Kārtīgais" noslēgts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums, kura 3.1.3.punktā pārvaldniekam noteiktas tiesības pārstāvēt pašam vai pilnvarot kādu citu personu pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku tiesības un likumiskās intereses tiesās.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta pirmo daļu dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga izlemt ikvienu jautājumu, izņemot šā panta otrajā daļā minētos. Prasības celšana pret dzīvokļu īpašnieku kopības parādnieku par naudas piedziņu nav norādīta likuma 16.panta otrajā daļā, un lietā nav ziņu, ka prasītāja to būtu noteikusi par tādu, kas ietilpst vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē. Tāpēc nav pamatoti atbildētājas iebildumi, ka prasītāja nav deleģējusi SIA "Kārtīgais" tiesības celt prasību pret atbildētāju par naudas piedziņu, un nav tiesiska pamata izbeigt tiesvedību lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta pirmās daļas 2.punktu.

[4.4] No /adrese / remontu uzkrājuma fonda pārskata uz 2017.gada 31.decembri redzams, ka izdevumi ir 10 001,87 EUR, t.sk., 2017.gada 10.oktobrī 2 522,85 EUR samaksāti SIA "ARTEMI" par teritorijas norobežojošā žoga izbūvi un 2016.gada 12.augustā 399,30 EUR samaksāti SIA "Ģeodēzijas serviss" par topogrāfisko uzmērīšanu un topogrāfiskā plāna sastādīšanu. Lietā nav ziņu, ka šie izdevumi ir saskaņoti ar prasītāju.

[..] gadījumos, kad pārvaldnieks plāno izlietot dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumus atbilstoši uzkrājuma mērķim, pārvaldniekam jāievēro dzīvokļu īpašnieku kopības vai normatīvajos aktos noteiktā kārtība attiecīgo izdevumu saskaņošanai ar kopību *(*sk. *Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 5.maija spriedums lietā Nr. C29418417, SKC-172/2020).*

Saskaņā ar Civillikuma 2295.pantu *pilnvarniekam jādarbojas, izpildot viņam doto uzdevumu, ar lielāko rūpību, [..]*.

Ievērojot Civillikuma 1635.panta pirmo daļu, 1770., 1771., 1772., 1773., 1775., 1779.pantu, tiesību doktrīnu un judikatūru, ir konstatēti zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi: atbildētāja nav izpildījusi doto uzdevumu - veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi un ir pārsniegusi pilnvaras, jo nav saskaņojusi ar prasītāju izdevumus 2 922,15 EUR, kā arī samaksājusi prasītājas naudas līdzekļus trešajam personām, nesaņemot pretī izpildījumu. Samaksātā nauda 2 922,15 EUR no prasītājas remontu uzkrājuma fonda par neizpildīto pasūtījumu ir prasītājas mantas samazinājums, kas radies sakarā ar atbildētājas prettiesīgu bezdarbību, nesaskaņojot ar prasītāju izdevumus 2 922,15 EUR, kā arī samaksājot tos trešajam personām, nesaņemot pretī izpildījumu. Apstāklis, ka atbildētāja 2015.gada 8.decembra dzīvokļu īpašnieku kopsapulci neorganizēja un tai nav izdevies noskaidrot iemeslus par prasībā norādīto situāciju, jo SIA "L-Namsaimnieks" valdes loceklis nav nodevis dokumentus, neatbrīvo atbildētāju no zaudējumu atlīdzības atbilstoši Civillikuma normām.

[4.5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas.

[4.6] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētājas par labu prasītājai piedzīti tiesas izdevumi - valsts nodeva EUR 351,53 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 5,37.

[5] SIA "Latvijas Namsaimnieks" iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnībā, lūdz prasību noraidīt, piedzīt no SIA "Kārtīgais" atbildētājas labā tiesas izdevumus, norādot šādus apsvērumus.

[5.1] Nepareizs ir tiesas secinājums, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā prasītāja piešķīra pārvaldniekam SIA "Kārtīgais" tiesības pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku tiesības un likumiskās intereses tiesās.

Judikatūrā atzīts, ka dzīvokļu īpašnieku kopība ir īpaša veida tiesību subjekts – tā spēj iegūt mantu, uzņemties saistības un būt par atbildētāju vai prasītāju tiesā.

Civilprocesa ietvaros atzīstot dzīvokļu īpašnieku kopību par prasītāju, ir tiesiski pamatoti tai kā īpaša veida tiesību subjektam piemērot līdzvērtīgu tiesisko statusu, kāds Civilprocesa likumā noteikts prasītājam, kas ir juridiska persona.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 82.panta otrajai daļai *juridisko personu lietas tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.*

No minētā izriet, ka SIA "Kārtīgais", lai celtu tiesā prasību dzīvokļu īpašnieku kopības vārdā, ir nepieciešams atbilstošs pilnvarojums, lietā tāda nav. Nepiekrīt, ka pārvaldīšanas līguma 3.1.3.punkts ir juridisks pamats, lai SIA "Kārtīgais" dzīvokļu īpašnieku kopības vārdā celtu tiesā prasību par zaudējumu piedziņu, jo šis punkts tiek tulkots pārāk plaši. Līgumā pārvaldniekam uzdots veikt obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, kas uzskaitītas Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrajā daļā. Prasību celšana tiesā par zaudējumu piedziņu nav obligātā pārvaldīšanas darbība. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.pantā ir reglamentēta pārvaldnieka kompetence celt prasību tiesā, panta četri prim daļas 3.punkts noteic, ka pārvaldnieks var *celt tiesā citu dzīvojamās mājas īpašnieku interesēs prasību pret dzīvojamās mājas īpašnieku par maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.* No minētā izriet, ka pārvaldnieka kompetencē ir vienīgi celt tiesā prasību dzīvokļu īpašnieku interesēs pret citu dzīvokļa īpašnieku par maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.

Atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta otrās daļas 4.punktam ekskluzīvā dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē ir lemšana par pilnvarojuma došanu. Atbilstoši šā likuma 17.panta septītajai daļai šāda lēmuma pieņemšanai nepieciešams dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums, kurā *"par" nobalso dzīvokļu īpašnieki, kuri pārstāv vismaz divas trešdaļas no visiem dzīvokļu īpašumiem* (spēkā esošā redakcija līdz 02.02.2021).

[5.2] SIA "Kārtīgais" dzīvojamās mājas/adrese / dzīvokļu īpašnieku kopības vārdā cēla tiesā prasību pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu, kas radušies pirms uzsākta dzīvojamās mājas pārvaldīšana. Šāda darbība atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrajai daļai nav obligātā pārvaldīšanas darbība un atbilstoši šā likuma četri prim panta 3.punktam nav prasība pret citu dzīvokļa īpašnieku. Pārvaldīšanas līgumā SIA "Kārtīgais" nav dots pilnvarojums celt tiesā prasību par zaudējumu piedziņu, kas radušies pirms pārvaldīšanas uzdošanas.

Ievērojot minēto, vadoties no Civilprocesa likuma 82.panta otrās daļas, lai dzīvojamās mājas /adrese /dzīvokļu īpašnieku kopības vārdā celtu tiesā prasību pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu, SIA "Kārtīgais" nepieciešams kopības pilnvarojums, kas dots atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 18.pantam kā dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums. Šāda lēmuma lietā nav.

Civilprocesa likuma 223.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības. Tiesvedība ir izbeidzama, jo SIA "Kārtīgais" kā dzīvojamās mājas /adrese /pārvaldniekam nav tiesības celt šāda veida prasību.

[5.3] Latvijas Republikas Senāta Civillietu departaments 2019.gada 12.decembra spriedumā lietā Nr. C31346614, SKC-109/2019 atzina, ka dzīvokļu īpašnieku kopībai ir sava manta, kurā ietilpst gan dzīvokļu īpašnieku samaksātie un pakalpojuma sniedzējiem vēl nenodotie līdzekļi pārvaldīšanas izdevumu segšanai, tostarp iemaksas uzkrājuma fonda veidošanai, gan dzīvokļu īpašnieku kopības iegūtā kustamā un nekustamā manta, tostarp prasījuma tiesības pret dzīvokļu īpašniekiem par pārvaldīšanas izdevumu segšanu un prasījumi pret trešajām personām. Tādējādi līdzekļi, kurus SIA "Kārtīgais" lūdz piedzīt no atbildētājas, prasības apmierināšanas gadījumā būtu dzīvokļu īpašnieku kopības manta un vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopība būtu tiesīga lemt par tās izlietojumu.

Tā kā dzīvokļu īpašnieku kopība nav pilnvarojusi SIA "Kārtīgais" celt tiesā prasību par zaudējumu piedziņu, tai ir atņemtas tiesības lemt par rīcību ar šo mantu, un tas rada SIA "Kārtīgais" iespēju neinformēt kopību par tiesvedības iznākumu un piedzītos naudas līdzekļus piesavināties.

[6] Dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopība rakstveida paskaidrojumu par apelācijas sūdzību tiesā neiesniedza.

[7] Ievērojot 2020.gada 10.jūnija „Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma" 10.pantu, civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā. Lietas nozīmēšanas datums noteikts 2022.gada 7.aprīlī, kas ir nolēmuma sastādīšanas datums.

Saskaņā ar minēto normu, *civillietu [..] tiesa var izskatīt rakstveida procesā, ja iespējams nodrošināt lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. [..]*

Apelācijas instances tiesa vadās no judikatūrā atzītā, ka tiesības uz taisnīgu tiesu tiek nodrošinātas, atbilstošo procesuālo kārtību regulējošo normu ietvaros panākot likumīga un pamatota sprieduma pieņemšanu. Personas klātbūtne procesā nav pašmērķis, viņas paskaidrojumi un argumentācija ir viens no līdzekļiem, kā panākt tiesisku spriedumu *(*sk. *Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 24.novembra spriedums lietā Nr. SKC-233).*

Civillietu tiesas kolēģija nesaskata pamatu nozīmēt lietas iztiesāšanu mutvārdu procesā, jo atzīst, ka lietā ir iesniegti pietiekoši pierādījumi, kā arī lietas dalībnieku paskaidrojumi un citi procesuālie dokumenti, kuros ir skaidri un saprotami pausta attieksme pret lietas faktiskajiem apstākļiem un to juridisko novērtējumu. Lietā nav nepieciešams noskaidrot papildu apstākļus, kuriem varētu būt nozīme strīda izlemšanā, līdz ar to tiesa lietu var izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopības prasība pret SIA "Latvijas Namsaimnieks" par naudas piedziņu ir pamatota un apmierināma, bet SIA "Latvijas Namsaimnieks" apelācijas sūdzība nav pamatota, šādu apsvērumu dēļ.

[8.1] Civillietu tiesas kolēģija vadās no Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas, ka *apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību [..] tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.*

Apelācijas sūdzībā spriedums tiek pārsūdzēts pilnībā, bet netiek apstrīdēti šādi pirmās instances tiesas lietā nodibinātie fakti.

Pamatojoties uz pārvaldīšanas līgumu, prasītāja uzdeva SIA "Latvijas namsaimnieks", reģistrācijas Nr.40003956235, pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju /adrese /kas sadalīta 38 dzīvokļu īpašumos. 2017.gada 31.janvārī SIA "Latvijas namsaimnieks", reģistrācijas Nr.40003956235, mainīja nosaukumu uz SIA "L-Namsaimnieks".

2017.gada 18.maijā starp SIA "Latvijas Namsaimnieks" kā iegūstošo sabiedrību un SIA "L-Namsaimnieks" kā pievienojamo sabiedrību noslēgts reorganizācijas līgums, ar kuru notiek pušu reorganizācija apvienošanas ceļā, veicot pievienojamās sabiedrības pievienošanu iegūstošai sabiedrībai, kuras rezultātā iegūstošā sabiedrība kļūs par pievienojamās sabiedrības visas mantas un visu tiesību un saistību pārņēmēju, un pievienojamā sabiedrība beigs pastāvēt kā atsevišķa juridiska persona bez likvidācijas procesa.

No Lursoft datu bāzes par SIA "L-Namsaimnieks" redzams, ka tā tika reorganizēta un 2017.gada 21.augustā pievienota pie SIA "Latvijas Namsaimnieks".

No Lursoft datu bāzes par SIA "Latvijas Namsaimnieks" redzams, ka 2017.gada 21.augustā tai pievienota SIA "L- Namsaimnieks".

SIA "Latvijas Namsaimnieks" atbild par SIA "L-Namsaimnieks" saistībām, jo saskaņā ar Komerclikuma 351.panta pirmo daļu iegūstošā sabiedrība atbild par visām pievienojamās un pārveidojamās sabiedrības saistībām.

Dzīvokļu īpašnieku kopība ir īpaša veida tiesību subjekts - tā spēj iegūt mantu, uzņemties saistības un būt par atbildētāju vai prasītāju tiesā *(*sk. *Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2019.gada 12.decembra spriedums lietā Nr. C31346614, SKC-109/2019).* Dzīvokļu īpašnieku kopība var būt par prasītāju civillietā.

2015.gada 8.decembrī dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieki kopsapulcē nolēma: veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi, iekļaujot tajā divus ieejas vārtiņus un divviru vārtus automašīnu brauktuvei; saskaņot projektu būvvaldē; veikt žoga uzstādīšanas cenu aptauju un piedāvājumus izvērtēt ar 31. un 22. dzīvokļa īpašniekiem; pēc kā veikt dzīvokļu īpašnieku aptauju par žoga uzstādīšanu.

2016.gada 15.aprīlī SIA "Latvijas namsaimnieks", reģistrācijas Nr.40003956235, kā pasūtītājs un SIA "ARTEMI" kā izpildītājs noslēdza līgumu Nr.6/2015 par teritorijas norobežojoša žoga izbūves būvprojekta izstrādi /adrese/, kurā izpildītājs apņēmās par atlīdzību veikt būvprojekta izstrādi un saskaņošanu Rīgas būvvaldē un citās instancēs.

Līguma 2.1.punktā tā summa noteikta 1 452 EUR, bet 2.2.punktā puses vienojās, ka tā tiks apmaksāta šādā kārtībā: avansa maksājums 30 % apmērā jeb 435,60 EUR tiks apmaksāts pēc līguma parakstīšanas un atbilstoša avansa rēķina saņemšanas ar pārskaitījumu uz izpildītāja bankas kontu 5 darba dienu laikā; gala maksājums 70 % apmērā no līguma summas jeb 840 EUR tiks apmaksāts pēc darbu izpildīšanas, pieņemšanas-nodošanas akta parakstīšanas un rēķina piestādīšanas ar pārskaitījumu uz izpildītāja bankas kontu 5 darba dienu laikā.

Līguma 3.2.punktā izpildītājs apņēmās izstrādāt būvprojektu 2 mēnešu laikā pēc līguma darba izpildes uzsākšanas un visu pasūtītāja iesniedzamo materiālu saņemšanas.

2016.gada 15.jūnijā parakstīts līguma Nr.6/2015 1.pielikums – līguma izmaiņas, kurā SIA "Latvijas namsaimnieks" un SIA "ARTEMI" vienojās, ka līguma summa ir 2 522,85 EUR, bet izpildītājs apņēmās būvprojektu izstrādāt līdz 2017.gada 15.maijam.

Ar Rīgas būvvaldes 2017.gada 29.septembra lēmumu Nr.BV-17-12246-nd atteikts izdot būvatļauju un veikt atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi objektam /adrese /. Nepilnības būvprojektā nav novērstas un Rīgas būvvalde būvatļauju nav izdevusi.

Atbildētāja māju /adrese /apsaimniekoja līdz 2019.gada 1.maijam. 2019.gada 17.martā dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē pieņemts lēmums izbeigt līgumiskās attiecības ar atbildētāju ar 2019.gada 30.aprīli un noslēgt apsaimniekošanas līgumu par mājas kopīpašuma apsaimniekošanu un pārvaldīšanu ar SIA "Kārtīgais" no 2019.gada 1.maija, pilnvarojot SIA "Kārtīgais" pārvaldīt mājas kopīpašuma daļu.

2019.gada 10.aprīlī starp prasītāju un SIA "Kārtīgais" noslēgts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums, kura 3.1.3.punktā pārvaldniekam noteiktas tiesības pārstāvēt pašam vai pilnvarot kādu citu personu pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku tiesības un likumiskās intereses tiesās.

No /adrese / remontu uzkrājuma fonda pārskata uz 2017.gada 31.decembri redzams, ka izdevumi sastāda 10 001,87 EUR, no tiem 2017.gada 10.oktobrī SIA "ARTEMI" samaksāti 2 522,85 EUR par teritorijas norobežojošā žoga izbūvi un 2016.gada 12.augustā SIA "Ģeodēzijas serviss" samaksāti 399,30 EUR par topogrāfisko uzmērīšanu un topogrāfiskā plāna sastādīšanu.

Lietā nav ziņu, ka atbildētāja būtu saskaņojusi ar prasītāju izdevumus 2 522,85 EUR SIA "ARTEMI" par teritorijas norobežojošā žoga izbūvi, kā arī izdevumus 399,30 EUR SIA "Ģeodēzijas serviss" par topogrāfisko uzmērīšanu un topogrāfiskā plāna sastādīšanu, kopā 2 922,15 EUR, un būtu pilnvarojusi atbildētāju veikt to samaksu.

Atbildētāja nav izpildījusi viņai doto uzdevumu - veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi ar lielāko rūpību un ir pārsniegusi savas pilnvaras, jo nav saskaņojusi ar prasītāju izdevumus 2 922,15 EUR apmērā, kā arī samaksājusi prasītājai piederošos naudas līdzekļus 2 922,15 EUR trešajam personām, nesaņemot pretī izpildījumu.

Minētie fakti saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesai nav jāpārbauda, jo apelācijas sūdzībā tie netiek apstrīdēti.

[8.2] Pirmās instances tiesa prasību pilnībā apmierināja, atsaucoties uz Civillikuma 2295.pantu par pilnvarnieka atbildību; Civillikuma 1635.pantu, ka katrs tiesību aizskārumus dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu; Civillikuma Astotās nodaļas normām, kas regulē zaudējumus un to atlīdzību, kā arī doktrīnā atzīto un judikatūrā apstiprināto, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(*sk. *K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.; Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 2.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-143/2008 (C29369004); 2011.gada 23.marta sprieduma lietā Nr. SKC- 111/2011 (C32289303) 12.1.punktu; 2011.gada 7.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-289/2011 (C06067006) 19.punktu; Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 14.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-297/2017 ECLT.LV:AT:2017:1214.C29639610.1.S) 6.7.punktu; 2018.gada 31.maija sprieduma lietā Nr. SKC-231/2018 (ECLT.LV:AT:2018:0531.C15133815.1.S) 10.2.punktu)*; judikatūrā atzīto, ka [..] gadījumos, kad pārvaldnieks plāno izlietot dzīvokļu īpašnieku kopības uzkrājumus atbilstoši uzkrājuma mērķim, pārvaldniekam jāievēro dzīvokļu īpašnieku kopības vai normatīvajos aktos noteiktā kārtība attiecīgo izdevumu saskaņošanai ar kopību (sk. *Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 5.maija spriedums lietā Nr. C29418417, Nr. SKC-172/2020)*; Dzīvokļa īpašuma likuma 16.pantu par dzīvokļu īpašnieku kopības kompetenci, atzīstot, ka atbildētāja nav izpildījusi tai doto uzdevumu – veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi ar lielāko rūpību un ir pārsniegusi savas pilnvaras, jo nav saskaņojusi ar prasītāju izdevumus 2 922,15 EUR apmērā, kā arī samaksājusi prasītājai piederošos naudas līdzekļus 2 922,15 EUR trešajam personām, nesaņemot pretī izpildījumu.

Civillietu tiesas kolēģija pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim un vadās no Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas, saskaņā ar kuru, *ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

[8.3] Apelācijas sūdzībā tiek apstrīdētas vienīgi dzīvojamās mājas /adrese /, dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotā pārstāvja SIA "Kārtīgais" tiesības prasītājas vārdā celt prasību pret SIA "Latvijas Namsaimnieks", norādot, ka šādas tiesības neizriet no likuma un līguma.

Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta pirmā daļa noteic, ka *dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga izlemt ikvienu jautājumu, kas attiecas uz kopīpašumā esošo daļu. Dzīvokļu īpašnieku kopība, noslēdzot attiecīgu līgumu, var pilnvarot citu personu izlemt kopības kompetencē esošu jautājumu, izņemot šā panta otrajā daļā minētos jautājumus.*

Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta otrajā daļā uzskaitīti jautājumi, kuru izlemšana ir vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē.

Prasības celšana pret bijušo apsaimniekotāju par zaudējumu piedziņu nav to jautājumu skaitā, kuru izlemšana ir vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē, un lietā nav ziņu par to, ka prasītāja būtu noteikusi šo jautājumu par tādu, kas ietilpst vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopības kompetencē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 82.panta otrajai daļai, *juridisko personu lietas tiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā, statūtos vai nolikumā piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.*

Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētājas viedoklim, ka prasības celšanai dzīvokļu īpašnieku kopības vārdā SIA "Kārtīgais" ir nepieciešams pilnvarojums, par kādu nevarot uzskatīt pārvaldīšanas līguma 3.1.3.punktu.

2019.gada 10.aprīlī starp SIA "Kārtīgais" kā pārvaldnieku un dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopību noslēgts dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgums, kura 3.1.3.punktā pārvaldniekam noteiktas tiesības pārstāvēt pašam vai pilnvarot kādu citu personu pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku tiesības un likumiskās intereses tiesās, valsts un pašvaldību institūcijās, komersabiedrībās (*lietas 23.-26.lapa*).

Saskaņā ar Civillikuma 1504.pantu, *darījumu iztulkojot jāskatās uz darījumā lietoto vārdu nozīmi, un ja tie nav divējādi saprotami, tad tie cieši jāievēro, ja vien nepierāda, ka tie nesaskan ar dalībnieku gribu.*

Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt darījumā lietoto vārdu nozīmi, proti, ka līdzēji pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā noteikuši pārvaldniekam tiesības pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku kopības tiesības un likumiskās intereses tiesās, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 86.pantu sevī ietver arī tiesības celt prasību tiesā pārstāvamā vārdā. Lietā nav ziņu, ka līguma 3.1.3.punkts nesaskanētu ar līdzēju patieso gribu. Atbildētāja nav līguma dalībniece, tāpēc tā nevar spriest par to, ka līgums būtu iztulkojams citādi, nekā ir tajā lietoto vārdu nozīme.

Pilnvarojums SIA "Kārtīgais" pārstāvēt pašam vai pilnvarot kādu citu personu pārstāvēt dzīvokļu īpašnieku kopības tiesības un likumiskās intereses tiesās nav pretrunā ar Civillikuma Astoņpadsmitās nodaļas noteikumiem par pilnvarojuma līgumu.

Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā pārvaldniekam SIA "Kārtīgais" piešķirtā tiesība pārstāvēt dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopību tiesā dod pārvaldniekam tiesību celt prasību pret iepriekšējo apsaimniekotāju, neatkarīgi no tā, ka zaudējumi nodarīti vēl pirms pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līguma noslēgšanas.

[8.4] Lietā nav juridiskas nozīmes apstāklim, ka saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otro daļu prasības celšana tiesā nav obligāti veicamā pārvaldīšanas darbība, tāpat uz izskatāmo lietu neattiecas šā likuma 14.pants, kur reglamentēta pārvaldnieka kompetence, t.sk. panta četri prim daļas 3.punkts, ka pārvaldnieks var *celt tiesā citu dzīvojamās mājas īpašnieku interesēs prasību pret dzīvojamās mājas īpašnieku par maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi.*

Juridiski kļūdains ir apelācijas sūdzībā apgalvotais, ka izskatāmajā lietā prasības celšanai tiesā atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta otrās daļas 4.punktam, 17.panta septītajai daļai (redakcijā līdz 02.02.2021.) un 18.pantam nepieciešams dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums, kurā *"par" nobalso dzīvokļu īpašnieki, kuri pārstāv vismaz divas trešdaļas no visiem dzīvokļu īpašumiem.*

Ievērojot minēto, lietā nav pamata atzīt, ka SIA "Kārtīgais" kā dzīvojamās mājas /adrese / pārvaldniekam nav tiesības celt šāda veida prasību, un līdz ar to nav pamata piemērot Civilprocesa likuma 223.panta pirmās daļas 2.punktu, ka *tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības*, kā to pamatoti atzinusi arī pirmās instances tiesa.

[8.5] Atbildētājas apelācijas sūdzībā izteiktie apsvērumi par SIA "Kārtīgais" iespēju neinformēt dzīvokļu īpašnieku kopību par tiesvedības iznākumu un piedzītos naudas līdzekļus piesavināties, neiztur kritiku un ir vērtējami vienīgi kā atbildētājas pierādījumos nebalstīti pieņēmumi.

[9] Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atbilst lietā iesniegtajiem pierādījumiem un tiesību normām, tiesa lietas apstākļus ir novērtējusi vispusīgi un objektīvi, un prasību pamatoti apmierinājusi, atzīstot par pierādītiem zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma priekšnoteikumus: atbildētāja nav izpildījusi tai doto uzdevumu - veikt žoga uzstādīšanas projekta izstrādi ar pienācīgu rūpību un ir pārsniegusi savas pilnvaras, jo nav saskaņojusi ar prasītāju izdevumus, kā arī samaksājusi tai piederošos naudas līdzekļus 2 922,15 EUR trešajam personām, nesaņemot pretī izpildījumu. Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti neguva apstiprinājumu un nav pamats izbeigt tiesvedību lietā.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, *taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, (..) kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot to apmēru (..).*

Tādējādi tiesai pašai (*ex officio*) neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā (sk. *Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-87/2007, 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC-166/2010*).

Šos procentus aprēķina tiesu izpildītājs, kurš nolēmumu izpilda (Civilprocesa likuma 631.panta pirmā daļa).

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – 6 % no simta gadā, no tiesas piespriestās maksājuma summas.

Saskaņā ar Civillikuma 1763.panta 1.punktu, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (sk. *2016.gada 29.janvāra lēmumu lietā Nr.SKC-1331/2016)* likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādītas tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Civilprocesa likuma 33.panta otrā daļa noteic, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*.

No lietas materiāliem redzams, ka pie prasības celšanas prasītājas pilnvarotā persona SIA "Kārtīgais" samaksāja valsts nodevu 351,53 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 EUR, kopā 356,90 EUR (*lietas 38.-39.lapa*), kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu piedzenami no atbildētājas par labu prasītājai.

Saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto, visas piedzenamās summas iemaksājamas SIA "Kārtīgais" norēķinu kontā Nr. LV40HABA0551029805942, "Swedbank" AS.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5. un 7.punktam un VAS "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā ir samaksāti pietiekošā apmērā un to papildus piedziņai no atbildētājas nav pamata, jo saziņa ar lietas dalībniekiem pamatā notikusi elektroniski.

[12] Civilprocesa likuma 204^1.pants nosaka, ka tiesa taisot spriedumu par tiesāšanās izdevumu piedziņu, nosaka termiņu, kas nevar būt garāks par desmit dienām, sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar iepriekš minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 432., 433., 434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopības prasību pret SIA "Latvijas Namsaimnieks" par naudas piedziņu **apmierināt.**

Piedzīt no SIA "Latvijas Namsaimnieks", reģistrācijas Nr. 40003261579, par labu dzīvojamās mājas /adrese / dzīvokļu īpašnieku kopībai zaudējumu atlīdzību 2 922,15 EUR (divi tūkstoši deviņi simti divdesmit divi *euro* 15 centi) un tiesas izdevumus 356,90 EUR (trīs simti piecdesmit seši *euro* 90 centi).

Atzīt dzīvojamās mājas /adrese /, dzīvokļu īpašnieku kopībai tiesības saņemt no SIA "Latvijas Namsaimnieks", reģistrācijas Nr. 40003261579, par laiku līdz sprieduma izpildei likumiskos procentus – 6 % (seši procenti) no simta gadā – no piespriestās maksājuma summas 2 922,15 EUR (divi tūkstoši deviņi simti divdesmit divi *euro* 15 centi) par laiku no nākamās dienas pēc sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa izbeigšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.panta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt, ka piedzīto summu samaksa veicama SIA "Kārtīgais", reģistrācijas Nr. 40103358843, norēķinu kontā Nr. /konta numurs/ "Swedbank" AS.

Noteikt SIA "Latvijas Namsaimnieks" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Senātā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*) apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr. 90000068892, Valsts kases kontā Nr. LV83TREL8280010000000.

Tiesnese referente Dz.Zvaigznekalna-Žagare

Tiesnesis A.Dundurs

Tiesnese S.Krūmiņa